

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства аграрної
політики та продовольства України
від 14.02.2022 № 185

**Методика
проведення ділянкового (грунтового) сортового контролю та
лабораторного сортового контролю**

1. Загальні положення

Методика проведення ділянкового (грунтового) сортового контролю та лабораторного сортового контролю (далі – Методика) призначена для опису методів, які використовують для встановлення ідентичності сорту та сортової чистоти.

Цю Методику розроблено для забезпечення комплексу заходів з проведення ділянкового (грунтового) сортового контролю та лабораторного сортового контролю з метою імплементації положень Схем сортової сертифікації насіння Організації економічного співробітництва та розвитку, призначеного для міжнародної торгівлі, які переглянуті та схвалені рішенням Ради ОЕСР С (2000) 146 від 28 вересня 2000 року.

Метою проведення ділянкового (грунтового) сортового контролю та лабораторного сортового контролю є встановлення достовірності сортової чистоти відповідного сорту (гібриду, лінії) на всіх етапах розмноження його насіння для надання гарантії його якості. На різних етапах виробництва насіння проводять перевірки для виявлення можливих механічних домішок, мутацій, небажаних спонтанних перехресних запилень та інших явищ, які впливають на погіршення якості насіння.

При проведенні ділянкового (грунтового) сортового контролю здійснюють ідентифікацію та порівняння морфологічних ознак вегетативних і генеративних органів рослин сорту на ділянках контрольного і стандартного

зразків у відповідні фенологічні фази росту та розвитку в польових та лабораторних умовах, відповідно до Методик проведення експертизи сортів рослин на відмінність, однорідність та стабільність для відповідного ботанічного таксону. Кількість нетипових рослин на контрольній ділянці визначають для встановлення сортової чистоти, норми якої передбачені чинними Методиками з польового інспектування для відповідного ботанічного таксону та даною Методикою.

Для встановлення ідентичності сорту та сортової чистоти застосовують визнані на міжнародному рівні біохімічні і молекулярні методи ідентифікації, а саме: електрофорез запасних білків і ферментів та полімеразну ланцюгову реакцію (ПЛР) із використанням ДНК маркерів.

У цій Методиці терміни вживаються у таких значеннях:

ідентифікація – встановлення належності рослин до певного сорту на основі характерних морфологічних та/або генетичних ознак;

орган із сертифікації – орган оцінки відповідності, що належить до сфери управління Міністерства аграрної політики та продовольства України, уповноважений на видачу сертифікатів;

партія насіння – певна кількість однорідного за якістю насіння одного ботанічного таксону, сорту, категорії, одного року врожаю;

позасезонний контроль (*Off-season control*) – дослідження рослин на контрольних ділянках, яке проводять у кліматичних умовах іншого регіону чи у спорудах закритого ґрунту, не чекаючи завершення наступного сезону вирощування;

попередній контроль (*Pre-control*) – спостереження, яке вважається передуючим ділянковому (ґрунтовому) та лабораторному сортовому контролю, відбувається одночасно з вирощуванням урожаю насіння наступного покоління;

сортова чистота – відношення кількості рослин (частин рослин/насіння) основного сорту до загальної кількості розвинених рослин/насіння відповідного ботанічного таксону;

стандартна проба (стандартний зразок) – проба насіння, яку Уповноважена установа, що проводить ділянковий (грунтовий) сортовий контроль та лабораторний сортовий контроль, використовує для встановлення відповідності рослин контрольної проби;

страхова проба – проба насіння, яку виділяють із середньої проби з метою нетривалого зберігання (2 роки) у сховищі пункту дослідження та яка в подальшому може бути використана як стандартний зразок, що репрезентує добазове насіння для ділянкового (грунтового) сортового контролю та лабораторного сортового контролю.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про насіння і садивний матеріал», «Про охорону прав на сорти рослин».

У цій Методиці вживаються скорочення, що мають такі значення:

ДН – добазове насіння;

БН – базове насіння;

СН – сертифіковане насіння;

F₁ – насіння першого покоління гібриду;

ПЛР – полімеразна ланцюгова реакція;

ДНК – дезоксирибонуклеїнова кислота.

Перелік ботанічних таксонів, на які поширюється ця Методика встановлений додатками 1-8 цієї Методики.

2. Дослідження на контрольних ділянках

Встановлення відповідності зразка насіння контрольної проби стандартній проводять методом візуального порівняння рослин на контрольній ділянці, засіяній зразком насіння, що репрезентує партію

насіння, з рослинами на ділянці стандартного зразка з врахуванням офіційного опису сорту, за яким була здійснена державна реєстрація.

Для встановлення ідентичності та чистоти сорту проводять дослідження на контрольних ділянках, які включають різні типи контролю: *Pre-control*; *Post-control*; *Off-season control*.

Для насіння категорій ДН, БН ділянковий (грунтовий) сортовий контроль та лабораторний сортовий контроль проводять в обсязі 100 відсотків, починаючи з генерації розсадників розмноження другого року. Відсоток насіння категорії СН сортів рослин та гібридів першого покоління, що проходять ділянковий (грунтовий) сортовий контроль та лабораторний сортовий контроль, визначає орган сертифікації в установленому порядку.

Pre-control застосовують для різного роду перевірки наступної генерації насіння ДН, БН. Результати діляноквого (грунтового) сортового контролю та лабораторного сортового контролю партії ДН вважають попереднім ділянковим (грунтовим) сортовим та лабораторним сортовим контролем для БН, одержаного з відповідної партії ДН, і враховують як результати такого контролю.

Для одержання F_1 ведеться насінництво з вирощування їх складових компонентів: самоzapильних ліній, гібридів як батьківських компонентів, аналогів-відновлювачів фертильності, стерильних аналогів і аналогів-закріплювачів стерильності. Завдання попереднього контролю полягає в перевірці сортової типовості самоzapильних ліній, батьківських компонентів, а також ступеня стерильності їх стерильних аналогів.

Під час розмноження партії насіння, з метою отримання наступних генерацій, з контрольної ділянки отримують важливу інформацію щодо ідентичності та якості насіння перед або в той час, коли наступні насіннєві посіви готові до польового оцінювання. Під час проведення попереднього контролю дослідження відбувається одночасно з вирощуванням насіння

наступного покоління. Саме такий контроль є важливим етапом розмноження насіння та сертифікації, оскільки він може встановити недоліки сортової чистоти шляхом візуальної фіксації нетипових рослин на контрольних ділянках та ділянках гібридизації.

Результати з ділянки попереднього контролю ліній, які є компонентами простих і складних гібридів, мають відповідати результатам польового оцінювання ділянок гібридизації. Нетипова ознака може бути виявлена на рослинах контрольної ділянки попереднього контролю, яку можна спостерігати тільки у відповідну фенологічну фазу росту і розвитку рослин.

Контрольні ділянки попереднього контролю забезпечують переваги: період спостереження охоплює період від появи сходів до повної стиглості; порівняння проводяться зі стандартним зразком; порівняння також проводять з партіями насіння одного сорту цієї або попередніх генерацій; один експерт робить висновки з усіх контрольних ділянок для всіх сортів і категорій, що забезпечує гармонізований підхід і стандартизацію запису показників; використовують негативні результати досліджень на ділянці попереднього контролю під час бракування насінневих посівів, сівбу яких проведено з однієї партії насіння.

Проведення попереднього контролю дозволяє органу із сертифікації в поточний рік співставити результати польового оцінювання, попереднього контролю ліній та ділянкового (грунтового) сортового контролю та лабораторного сортового контролю гібридів першого покоління. Попередній сортовий контроль передбачає встановлення ідентичності сорту та сортової чистоти альтернативними методами ідентифікації за результатами молекулярно-генетичного аналізу, електрофорезу запасних білків і ферментів та ПЛР із використанням ДНК маркерів.

Post-control проводять для сортів (гібридів і ліній) усіх видів, які включено до Насінневих схем ОЕСР.

Для сертифікованого насіння, яке призначається для подальшого розмноження, контрольна ділянка може виконувати дві функції:

- контроль сортових якостей насіння з останнього врожаю;
- попередній контроль насінницьких посівів для наступного врожаю.

Спостереження за проявом морфологічних ознак рослин на контрольних ділянках має підтвердити сортову ідентичність рослин на ділянках стандартного зразка та опису морфологічних ознак сорту, за яким проведена державна реєстрація.

Off-season control застосовують, щоб отримати результати спостережень на контрольних ділянках, не чекаючи кінця наступного сезону вирощування. Дослідження на контрольних ділянках попереднього і ділянкового (грунтового) сортового контролю проводять у регіоні, який розташований в іншій півкулі або в спорудах з регульованим мікрокліматом. Таким чином, якість базового насіння, батьківських компонентів гібриду і некомерціалізованих запасів насіння може бути встановлена до настання строків сівби.

3. Відбір проб насіння

З кожної сформованої партії насіння та садивного матеріалу аудитором із сертифікації (агрономом-інспектором) або за його участю відбирається проба для проведення обстеження садивного матеріалу, аналізу насіння та здійснення ділянкового (грунтового) сортового контролю та лабораторного сортового контролю (контрольна проба насіння) і оформляється акт у трьох примірниках за формою згідно з ДСТУ 4138-2002 «Насіння сільськогосподарських культур. Методи визначення якості». Перший примірник акту видається суб'єкту, другий примірник разом з пробою передається до органу з оцінки відповідності для визначення посівних якостей насіння та товарних якостей садивного матеріалу, третій примірник

разом з контрольною пробою насіння передається уповноваженій Мінагрополітики установі для здійснення ділянкового (грунтового) та лабораторного сортового контролю (далі – Уповноважена установа). Фахівець Уповноваженої установи приймає та реєструє проби в журналі, де відмічають дату надходження проби, назву та адресу суб'єкта насінництва, назву ботанічного таксону, назву сорту, категорію насіння (ДН, БН, СН) та номер партії.

Стандартну пробу отримують зі сховища довготривалого зберігання, де зберігаються офіційні зразки (зразок насіння, який надається заявником разом із документами заявки на сорт рослин з метою державної реєстрації), або після встановлення відповідності офіційного зразка добазовому насінню виробника. Стандартну пробу використовують в якості стандарту на ділянках попереднього і ділянкового (грунтового) сортового контролю та лабораторного сортового контролю. Сівба стандартної проби насіння для всіх видів контролю є обов'язковою. Із середньої проби насіння формують контрольну та страхову пробу насіння.

У випадку сортів-синтетиків перехреснозапильних видів і всіх гібридів, стандартний зразок формують з останньої генерації сертифікованого насіння. Для гібридів відповідних ботанічних таксонів може виникнути потреба в стандартних зразках інбредних ліній і батьківських компонентів, що є насінням категорій ДН і БН при створенні гібриду.

У випадку надходження стандартного зразка сортів з іншої країни, стандартний зразок обов'язково має бути отримано від органу із сертифікації або Компетентного органу країни-учасниці Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин, а не безпосередньо від власника майнових прав.

У разі втрати схожості насіння стандартного зразка або потреби поповнити його запас, слід подати запит до володільця майнових прав інтелектуальної власності або/та власника майнового права інтелектуальної

власності на поширення сорту на отримання нового зразка відповідного ботанічного таксону. Для перевірки відповідності нового насіння стандартному зразку порівняння в польових умовах проводять один вегетаційний період.

Будь-які дії щодо використання проб супроводжуються актом приймання-передачі, актом розпломбування та опломбування проб.

Всі контрольні проби після проведених досліджень утилізують.

4. Агротехнічні вимоги

Уповноважена установа, визначаючи місце проведення досліджень на контрольних ділянках всіх видів контролю, оцінює відповідність умов досліджень і території поля господарсько-організаційним, агротехнологічним та методичним вимогам. Ґрунт дослідної ділянки має бути однієї ґрунтової відміни, однорідний за механічним складом, агрохімічними, агрофізичними показниками. Земельна ділянка повинна бути максимально вирівняна за рельєфом і родючістю ґрунту. Для уникнення вилягання зернових культур необхідно уникати надмірного мінерального живлення на дослідних ділянках. Також необхідно уникати неконтрольованого використання засобів захисту рослин.

Сівозміна має бути типовою для агрокліматичної зони проведення досліджень. Для планування досліджень на контрольних ділянках Уповноважена установа забезпечує дотримання ротації полів сівозміни, що запобігає ризику виникнення епіфітотій та епізоотій, вибір оптимального попередника для кожної культури з метою виключення ризику засмічення рослинами-самосівами цієї ж культури, спорідненої групи рослин або схожих груп. Агротехнічні заходи, пов'язані з оранкою, внесенням добрив під основний обробіток, а також пестицидів слід виконувати рівномірно впоперек майбутніх ділянок.

5. Методика закладки дослідів та проведення досліджень

1. Планування і розміщення ділянок.

Контрольні ділянки закладають таким чином, щоб полегшити спостереження під час проведення досліджень. Розташування ділянок з групуванням усіх зразків одного сорту в один блок забезпечує порівняння зі стандартним зразком, в тому числі і компонентів гібриду.

Для полегшення фіксування показників у середині одного сорту зразки насіння, отримані від одного виробника, висівають на сусідніх ділянках. Для забезпечення достовірності результатів досліджень на контрольній і стандартній ділянках пріоритетним є мінімальна кількість рослин на ділянці. Розміщення ділянок стандартної проби залежить від кількості контрольних проб. Ділянки стандартної та контрольних проб оформляються відповідними етикетками. На 1-10 контрольних проб використовують одну стандартну пробу. Розміщення ділянок ділянкового (грунтового) сортового контролю здійснюється у спосіб, визначений додатком 9 цієї Методики.

За наявними ресурсами контрольні та стандартні ділянки можуть бути продубльовані в іншій частині поля, що забезпечить уникнення ризику недостатньої кількості рослин для обліків та спостережень.

Для забезпечення вимірювання морфологічних ознак рослин деяких кормових видів трав і бобових, зокрема довжина та ширина листка, висота рослини тощо, використовують схеми поодинокого розміщення рослин на ділянках.

Ділянковий (грунтовий) сортовий контроль проводять впродовж одного вегетаційного періоду, в одному повторенні, в одному пункті досліджень.

2. Обліки та спостереження.

Дослідження сортів усіх ботанічних таксонів на контрольних ділянках з попереднього, ділянкового (грунтового) сортового контролю і позасезонного

сортового контролю базуються на ознаках, включених до Методик проведення експертизи на відмінність, однорідність та стабільність (ВОС-тест) за вимогами Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин (UPOV). Усі морфологічні ознаки (QL – якісні, QN – кількісні, PQ – псевдоякісні) поділяються на ознаки з вузькою та широкою нормою реакції.

Під час визначення сортової чистоти, стандарти відображають у відсотках від популяції, у разі труднощів з визначення популяції рослин, наприклад, види трав, як кількість на одиницю площі. Підрахунок кількості нетипових рослин на ділянці проводять для визначення ймовірності того, що партія насіння відповідає встановленим вимогам сортової чистоти.

Для обліку нетипових рослин важливо встановити причину їх походження (падалиця, механічне засмічення, генетичне розщеплення, мутація). Облік сортової чистоти або ступінь ураження збудниками хвороб насіння включає визначення рослин, що відрізняються за зовнішнім виглядом. З метою фіксування нетипових рослин використовують етикетки, маркери, кольорові стрічки та нитки.

2.1. Обліки і спостереження гібридів жита посівного (*Secale cereale* L.).

Зразок, отриманий в процесі створення кінцевого трилінійного гібриду, є сумішшю насіння гібриду та фертильного компоненту. Для визначення кількості домішок на контрольних ділянках використовують Методику проведення експертизи сортів жита посівного (*Secale cereale* L.) на відмінність, однорідність та стабільність.

З метою оцінювання рослин щодо відповідності кодової формули контрольованого сорту, крім обстеження рослин на контрольних ділянках у польових умовах, необхідно додатково проводити ідентифікацію окремих морфологічних ознак сорту в лабораторних умовах. Початкову класифікацію здійснюють на основі візуального спостереження ознак насіння (форма, розмір, кольорова орнаментация або інші фізичні параметри). Загалом у такий

спосіб визначають не тільки вид, але й класифікаційну групу, і можна навіть визначити окреме насіння, яке є домішками до контрольного зразка.

Для гібридних сортів у випадку оцінки батьківських форм з чоловічою стерильністю одночасно із сортовою чистотою необхідно ретельно обстежити всі рослини на ділянці для встановлення фертильності (життєздатності пилку).

Для деяких видів рослин визначають рівень плоїдності сортів (наприклад, диплоїдні і тетраплоїдні сорти пажитниці багаторічної (*Lolium perenne* L.)), проводять тести на визначення вмісту ерукової кислоти та глюкозинолатів (наприклад, ріпаку (*Brassica napus* L. *oleifera*)), наявності антоціанової пігментації на колеоптилі жита посівного (*Secale cereale* L.), реакцію насіння на фенол пшениці м'якої (*Triticum aestivum* L.), додаток 10 цієї Методики.

У сортовій сертифікації для підтвердження ідентичності партій насіння застосовують біохімічні та молекулярні методи ідентифікації (електрофорез запасних білків і ферментів, полімеразна ланцюгова реакція з використанням ДНК маркерів). Застосування біохімічних та молекулярних методів у випадку гібридів соняшнику однорічного (*Helianthus annuus* L.), сортів і гібридів ріпаку (*Brassica napus* L. *oleifera*), кукурудзи звичайної (*Zea mays* L.) дозволяє оцінити рівень гібридності, типовості та сортову чистоту гібридів.

Показники опису морфологічних ознак та кодів їх прояву, визначені за проведення державної реєстрації сорту, під час проведення ділянкового (грунтового) сортового контролю заносять до Картки ділянкового (грунтового) сортового контролю, встановленої додатком 11 до цієї Методики, яка є невід'ємною складовою Звіту результатів досліджень з ділянкового (грунтового) сортового контролю, форма якого затверджена Мінагрополітики. За умови застосування біохімічних і молекулярних методів результати досліджень заносять до Картки лабораторного сортового

контролю біохімічними і молекулярними методами, встановленої додатком 12 до цієї Методики, яка є невід'ємною складовою Звіту результатів досліджень з лабораторного сортового контролю біохімічними і молекулярними методами, форма якого затверджена Мінагрополітики.

6. Результати досліджень на контрольних ділянках

Результатами досліджень на контрольних ділянках є кількість допустимих нетипових рослин у вибірці. У випадку перевищення кількості нетипових рослин, встановленої додатком 13 до цієї Методики, ділянки контрольної проби бракують.

Неприйнятні значення представляють кількість нетипових рослин, які перевищують гранично допустимі межі, виявлених під час порівняльної оцінки за візуального спостереження. Кількість нетипових рослин на ділянці корелює з вибіркою зразка та площею ділянки. Малий розмір вибірки забезпечує менші значення гранично допустимих величин для стандартів сортової чистоти. Вища достовірність об'єктивності неприйнятних значень характерна для більшої вибірки. Зразок вважається невідповідним стандарту сортової чистоти і бракується, якщо кількість нетипових рослин дорівнює або перевищує граничне значення для даної вибірки. Під час визначення сортової чистоти застосовують допустимі значення нетипових рослин для різних розмірів проб і стандартів сортової чистоти, наведених в додатку 14 до цієї Методики.

Для підрахунку кількості колосів, яка має більше граничне значення використовують допустимі значення нетипових рослин для різних розмірів проб і стандартів сортової чистоти, наведених у додатку 15 до цієї Методики.

Дослідження на контрольній ділянці кормових трав, де щільність рослин на одиницю площі є високою, при застосуванні гранично допустимих значень рослин важко оцінити сортову чистоту на контрольній ділянці для

рекомендованої вибірки. Для визначення кількості нетипових рослин, стандарт сортової чистоти виражено як число на одиницю площі. Для отримання інформації про рівень сортової чистоти, рекомендовано мінімальну площу досліджень не менша 5 м². Кількість нетипових рослин на контрольній ділянці кормових трав залежно від площі вибірки встановлено додатком 16 до цієї Методики.

На ділянках кукурудзи звичайної застосовують наступні стандарти сортової чистоти:

для насіння категорії БН, мінімальна сортова чистота – 99,5% (максимум 1 нетипова рослина на 200 рослин);

для насіння категорії СН, мінімальна сортова чистота – 99,0% (максимум 1 нетипова рослина на 100 рослин);

для категорії насіння БН батьківських ліній гібрида, мінімальна сортова чистота – 99,9% (максимум 1 нетипова рослина на 1000 рослин).

При проведенні дослідження ділянкового (грунтового) сортового контролю та лабораторного сортового контролю для партій сертифікованого насіння (СН) гібридів кукурудзи застосовують наступні стандарти сортової чистоти:

– для простих гібридів, мінімальна сортова чистота – 97,0% (максимум 1 нетипова рослина на 33 рослин);

– для трилінійних, простих модифікованих та інші типів гібридів, мінімальна сортова чистота – 95,0% (максимум 1 нетипова рослина на 20 рослин).

У разі встановлення ідентичності сорту та сортової чистоти альтернативними методами ідентифікації для насіння категорії БН батьківських ліній гібрида, мінімальна сортова чистота – 96,0% (максимум 4 нетипові рослини/насінини на 100 рослин/насінин).

На контрольних ділянках ділянкового (грунтового) сортового контролю та лабораторного сортового контролю кукурудзи звичайної застосовують фактичний стандарт сортової чистоти залежно від розміру відповідної вибірки за показниками, визначеними додатками 17-19 до цієї Методики.

Додатково до фактичного стандарту сортової чистоти під час дослідження відповідності партії насіння ліній і гібридів кукурудзи використовують допустимі значення кількості нетипових рослин на ділянках відповідно до допустимих значень встановлених у додатках 20-22 до цієї Методики.

Допустимі значення кількості нетипових рослин можуть бути використані додатково до фактичного стандарту щодо відповідності партії насіння самозапильних ліній та гібридів встановленим вимогам сортової чистоти для різних розмірів вибірки. Застосування відхилених чисел забезпечує розрахунок поправки на похибки вибірки. Як правило, чим більша кількість рослин, які можна вирощувати на ділянках ділянкового (грунтового) сортового контролю, тим точнішим є показник числа нетипових рослин в оригінальній партії насіння.

Додаток 1

до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю та
лабораторного сортового контролю

Насіннєва схема ОЕСР: кормові трави і бобові види

Українська назва	Латинська назва	Англійська назва
1	2	3
Злакові	Poaceae	[Gramineae]
Житняк гребінчастий	<i>Agropyron cristatum</i> (L.) Gaertn.	Fairway crested wheatgrass
Житняк пустельний	<i>Agropyron desertorum</i> (Fischer ex Link) Schultes	Standard crested wheatgrass
Мітлиця собача волохата	<i>Agrostis canina</i> L. ssp. <i>Canina</i>	Velvet bent
Мітлиця собача гірська	<i>Agrostis canina</i> L. subsp. <i>Montana</i> (Hartm.) [Formerly <i>Agrostis Montana</i> Hartm.]	Brown bent
Мітлиця волосовидна (М. тонка)	<i>Agrostis capillaris</i> (L.)	Browntop, Common bent
Мітлиця велетенська	<i>Agrostis gigantea</i> Roth	Redtop, Black bent
Мітлиця повзуча (М. пагононосна), включно з М. болотяною	<i>Agrostis stolonifera</i> (L.) [incl. <i>A. palustris</i> Hudson]	Creeping bent
Лисохвіст (китник) лучний	<i>Alopecurus pratensis</i> (L.)	Meadow foxtail
Бородач гвінейський, Б. Гаів, Трава Гамба	<i>Andropogon gayanus</i> Kunth	Gamba grass
Бородач Жерара	<i>Andropogon gerardii</i> Vitman	Big bluestem
Бородач Галля, бородата трава	<i>Andropogon hallii</i> Hackel	Sand bluestem
Бородач вініковий	<i>Andropogon scoparius</i> Michaux	Little bluestem
Райграс високий	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) P. Beauv. ex J.S. et K.B. Presl	Tall oatgrass, False oatgrass
Бородач повзучий (слабкий)	<i>Bothriochloa insculpta</i> (A. Rich) A. Camus	Creeping bluegrass
Бородач продірявлений	<i>Bothriochloa pertusa</i> (L.) A. Camus	
Грамова трава малоколоса, бутелоуа (бутелуа) синя	<i>Bouteloua oligostiachya</i> (Nutt.) Torrey ex A. Gra	Blue grama
Брахіарія сланка	<i>Brachiaria decumbens</i> Stapf	Signal grass
Брахіарія повзуча (повзуча сигнальна трава), короніва трава	<i>Brachiaria humidicola</i> (Rendle) Schweick.	Koronivia grass
Стоколос польовий (Кострець польовий)	<i>Bromus arvensis</i> (L.)	Field brome
Стоколос Біберштейна (Кострець Біберштейна)	<i>Bromus biebersteinii</i> (Roem et Schult.)	Meadow brome grass
Стоколос кілястий (Кострець кілястий)	<i>Bromus carinatus</i> Hook et Arn	California brome
Стоколос послаблюючий (проносний) (Кострець послаблюючий)	<i>Bromus catharticus</i> Vahl	Rescue grass Prairie grass
Стоколос прямий (Кострець прямий)	<i>Bromus erectus</i> Hudson	Erect brome
Стоколос безостий (Кострець безостий)	<i>Bromus inermis</i> Leysser	Smooth brome
Стоколос західний (Кострець західний)	<i>Bromus marginatus</i>	Mountain brome, Western brome grass
Стоколос ситкінський (Кострець західний)	<i>Bromus sitchensis</i> Trin.	Alaska brome
Стоколос тичинковий, включно з С. вальдівським (Кострець тичинковий, включно з К. вальдівським)	<i>Bromus stamineus</i> Desv. [incl. <i>B. valdivianus</i> Phil.]	Southern brome
Бухлоє, бізонова трава пальцеподібна	<i>Buchloe dactyloides</i> (Nutt.) Engelm.	Buffalo grass
Ценхрус війчастий, Буйвольська трава, просо війчасте, Гострянка війчаста	<i>Cenchrus ciliaris</i> L. [<i>Pennisetum ciliare</i> (L.) Link]	Buffel grass
Хлорис гвіанський, Х. Гасва	<i>Chloris gayana</i> Kunth	Rhodes grass
Свинурій пальчатий, Бермудська трава, Собача трава	<i>Cynodon dactylon</i> (L.) Pers	Bermuda grass
Гребінник звичайний, Г. гребінчастий	<i>Cynosurus cristatus</i> (L.)	Crested dogstail
Грядняк збірна, Г. клубочкова	<i>Dactylis glomerata</i> (L.)	Cocksfoot, Orchard grass
Щучник дернистий	<i>Deschampsia cespitosa</i> (L.) P. Beauv.	Tufted hairgrass, Tussock grass

1	2	3
Пальчатка Смутса, П. вовнокуткова	<i>Digitaria Smutsii</i> Stent	Digit grass
Ламколосник ситниковидний	<i>Elymus junceus</i> Fisher	Russian wild rye
Пирійник ланцетоподібний	<i>Elymus lanceolatus</i> Scribn. & J.G. Sm. [Formerly <i>Agropyron dasystachyum</i> (Hooker) Scribn. & <i>Agropyron riparium</i> Scribn. et J.G. Smith]	Northern wheatgrass, Streambank wheatgrass
Регнерія шорсткостеблова, Пирій безкореневий, Пирійник шорсткостебловий	<i>Elymus trachycaulus</i> (Link) Gould Ex Shinnars [Formerly <i>Agropyron trachycalum</i> (Link) Malte ex H. Lewis]	Slender wheatgrass
Пирій видовжений	<i>Elytrigia elongata</i> (Host) Nevski [Formerly <i>Agropyron elongatum</i> (Host) P. Beauv.]	Tall wheatgrass
Пирій середній, П. волосистий, П. проміжний	<i>Elytrigia intermedia</i> (Host) Nevski Subsp. <i>Intermedia</i> [Formerly <i>Agropyron trichophorum</i> (Link) K. Richter & <i>Agropyron intermedium</i> (Host) P. Beauv.]	Intermediate wheatgrass
Пирій повзучий	<i>Elytrigia repens</i> (L.) Desv. ex Nevski	Quack grass, Wheat grass, Couch grass, Seutch
Гусятник вигнутий	<i>Eragrostis curvula</i> (Schrader) Nees	Weeping lovegrass, African lovegrass
Тетф, Абісінська трава	<i>Eragrostis tef</i> (Zuccagni) Trotter	Tef, Teff, Lovergrass, Annual bunch grass, Williams lovergrass, Summer lovergrass, Abyssinian lovegrass
Еремохлора зміхвоста, Пустельниця зміхвоста	<i>Eremochloa ophiuroides</i> (Munro)	Centipede grass
Костриця очеретяна	<i>Festuca arundinacea</i> Schreber	Tall fescue
Костриця різнолиста	<i>Festuca heterophylla</i> Lam.	Shade fescue
Костриця овеча, включно з к тонколистого, к твердою	<i>Festuca ovina</i> (L.) [incl. <i>F. tenuifolia</i> , <i>F. duriuscula</i>]	Sheeps fescue incl. Fine leaved and hard fescue
Костриця лучна	<i>Festuca pratensis</i> Hudson (F. elatior auct.)	Meadow fescue
Костриця червона та її різновидності	<i>Festuca rubra</i> (L.) [All varieties]	Red fescue incl. Chewings fescue & Creeping red F
Медова трава вовниста, Бухарник шерстистий	<i>Holcus lanatus</i> (L.)	Yorkshire fog
Келерія гребінчаста, Кипець великокутковий	<i>Koeleria macrantha</i> (Ledeb.) Schult. [Formerly <i>Koeleria cristata</i> auct.]	Crested hairgrass
Пажитниця багатоквіткова	<i>Lolium multiflorum</i> Lam.	Italian ryegrass
Пажитниця багаторічна	<i>Lolium perenne</i> (L.)	Perennial ryegrass
Пажитниця жоретка	<i>Lolium rigidum</i> Gaud.	Annual ryegrass
Пажитниця Буше	<i>Lolium X Boucheanum</i> Kunth (L. x hybridum Hausskn.)	Hybrid ryegrass
Просо різнокольорове (забарвлене), Мала бізонова трава	<i>Panicum coloratum</i> (L.)	Coloured guinea grass, Small buffalo grass
Просо гвінейське, П. найбільше, Гвінейська трава	<i>Panicum maximum</i> Jacq.	Guinea grass
Просо посівне	<i>Panicum miliaceum</i> (L.)	Common millet
Просо прутноподібне, Просо лозинове	<i>Panicum virgatum</i> (L.)	Switch grass
Пасовищник Сміта Пирій Сміта	<i>Paspopyrum smithii</i> (Rydb.) A. Love [Formerly <i>Agropyron smithii</i> Rydb.]	Western wheatgrass
Трава Даллас, Паспалум розширений, Двоколосник розширений	<i>Paspalum dilatatum</i> Poiret	Dallisgrass, Paspalum
Бахія звичайна, Паспалум помітний, Двоколосник помітний	<i>Paspalum notatum</i> Flügge	Bahia grass
Паспалум складчастий, Двоколосник складчастий	<i>Paspalum plicatulum</i> Michaux	Plicatulum
Паспалум піхвовий (дворядний, приморський), Двоколосник піхвовий	<i>Paspalum vaginatum</i> O. Swartz	Seashore paspalum, Biscuit grass, Sand Knotgrass, Slitgrass, Seaside millet, Sheathed paspalum, Saltwater grass

1	2	3
Кикуйя, Перлове просо приховане	<i>Pennisetum clandestinum</i> Hochst. ex Chiov.	Kikuyu grass
Пennisetum сізій, Американське або африканське просо, Перлове просо сізе	<i>Pennisetum glaucum</i> (L.) R Br. emend Stantz	Pearl millet
Канарка водяна, включно з к. вузькокрилою, к. бульбовою	<i>Phalaris aquatica</i> (L.) [incl. <i>P. stenoptera</i> Hackel, <i>P. tuberosa</i> L.]	Harding grass, Phalaris, Bulbous canary grass
Канаркова трава очеретяна	<i>Phalaris arundinacea</i> (L.)	Reed canarygrass
Тимофійка Бертолоні, Тимофійка вузловата	<i>Phleum nodosum</i> L. [Formerly <i>Phleum bertolonii</i> DC.]	Timothy, Small timothy, Small cat's tail
Тимофійка лучна	<i>Phleum pratense</i> (L.)	Timothy
Тонконіг великий,	<i>Poa ampla</i> Merr.	Big bluegrass
Тонконіг стиснутий	<i>Poa compressa</i> (L.)	Canada bluegrass, Flattened meadowgrass
Тонконіг лісовий (дiбровний)	<i>Poa nemoralis</i> (L.)	Wood meadowgrass
Тонконіг болотяний	<i>Poa palustris</i> (L.)	Swamp meadowgrass, Fowl bluegrass
Тонконіг лучний	<i>Poa pratensis</i> (L.)	Smooth-stalked meadowgrass, Kentucky bluegrass
Тонконіг звичайний	<i>Poa trivialis</i> (L.)	Rough-stalked meadowgrass
Остичниця колосиста, Пирій безостий	<i>Pseudoroegneria spicata</i> (Pursh) A. Love [Formerly <i>Agropyron inerme</i> (Scribner et J.G. Smith) Rydb.]	Beardless wheatgrass
Покісниця розставлена	<i>Puccinellia distans</i> (Jacq.) Parl.	Weeping alkaligrass, Reflexed salt grass
Просо італійське, Мішій італійський	<i>Setaria italica</i> (L.) Beauv.	Foxtail millet
Мішій південно-африканський	<i>Setaria sphacelata</i> (Schum.) Stapf et C.E. Hubb.	Setaria, South african pigeongrass
Соргоvníк пониклий	<i>Sorghastrum nutans</i> (L.) Nash	Indiangrass
Ковила зеленувата	<i>Stipa viridula</i> Trin.	Green needlegrass
Трищитинник жовтуватий	<i>Trisetum flavescens</i> (L.) P. Beauv.	Golden oatgrass
Урохля мозамбікська, Хвостець мозамбіцький	<i>Urochloa mosambicensis</i> (Hackel) Dandy	Sabi grass
Костритниця	x <i>Festulolium</i> spp.	Festulolium
Зойсія японська	<i>Zoysia japonica</i> (Steud.)	Zoysia turfgrass, Japanese lawn grass, Korean lawn grass
Бобові	Fabaceae	[Leguminosae]
Амбач американський, Соромниця американська	<i>Aeschynomene americana</i> (L.)	Joint vetch
Каянус, Голубиный горох звичайний	<i>Cajanus cajan</i> (L.) Millsp.	Pigeon pea
Центрозема опушена, Метеликовий горох опушений	<i>Centrosema pubescens</i> Benth.	Centro
Касія круглолиста бульбочкова	<i>Chamaecrista rotundifolia</i> (Pers.) Greene [Formerly <i>Cassia rotundifolia</i> Pers.]	Round-leaved cassia
Нут звичайний, Н. баранячий, Турецкий горох	<i>Cicer arietinum</i> (L.)	Chickpea
Козлятник лікарський	<i>Galega orientalis</i> (Lam.)	Fodder galega, Goat's rue
Соя культурна	<i>Glycine max</i> (L.) Merrill (<i>Soja hispida</i> Moench)	Soya bean
Солодушка вінцевидна, С. короноподібна, увінчана	<i>Hedysarum coronarium</i> (L.)	Sulla
Леспедеза трилистова, Куммеровія прилистякова	<i>Kummerowia stipulacea</i> (Maxim.) [Formerly <i>Lespedeza stipulacea</i> Maxim.]	Korean lespedeza
Доліхос звичайний, Лобія. Лаблаб пурпуровий, Боби гіацинтові	<i>Lablab purpureus</i> (L.) Sweet	Hyacinth bean, Lablab bean
Чина лутова	<i>Lathyrus cicera</i> (L.)	Dwarf chickling vetch, Red vetchling
Чина Клімен, Чина члениста	<i>Lathyrus chymenum</i> (L.)	
Чина вохряна (крилата), Чина жовтувата	<i>Lathyrus ochrus</i> (L.) DC.	Winged vetchling
Чина посівна	<i>Lathyrus sativus</i> (L.)	Chickling vetch
Сочевниця харчова	<i>Lens culinaris medikus</i> (L. esculenta Moench)	Lentil
Левкена сіза, Біла мімо́за білоголовчата	<i>Leucaena leucocephala</i> (Lam.) de Wit	Jumbie bean, White popinac
Лядвенець рогатий	<i>Lotus corniculatus</i> (L.)	Birdsfoot trefoil
Лядвенець тонкий	<i>Lotus tenuis</i> Waldst. Et Kit. Ex Willd.	Slender birdsfoot trefoil
Лядвенець трясковинний Л. багновий	<i>Lotus uliginosus</i> Schk.	Greater birdsfoot trefoil
Люпин білий	<i>Lupinus albus</i> (L.)	White lupin
Люпин вузьколистий	<i>Lupinus angustifolius</i> (L.)	Blue lupin
Люпин жовтий	<i>Lupinus luteus</i> (L.)	Yellow lupin

1	2	3
Сіратро темно-пурпурове, Макроптіліум темно-пурпуровий квасоля темно-пурпурова	<i>Macropitulum atropurpureum</i> (DC.) Urban	Siratro
Люцерна хмелевидна	<i>Medicago lupulina</i> (L.)	Black medick trefoil
Люцерна посівна, включаючи люцерну мініливу	<i>Medicago sativa</i> (L.) [incl. <i>Medicago x varia</i> T. Martyn]	Lucerne
Буркун білий	<i>Melilotus alba</i> Medikus	White sweetclover
Буркун лікарський	<i>Melilotus officinalis</i> Lam.	Yellow sweetclover
Еспарцет викопистий	<i>Onobrychis viciifolia</i> Scop. (<i>O. sativa</i> Lam.)	Sainfoin
Серадела посівна	<i>Ornithopus sativus</i> Brot	Serradella
Квасоля золотиста, Маи, Квасоля промениста	<i>Phaseolus radiatus</i> (L.)	Mung bean
Квасоля звичайна	<i>Phaseolus vulgaris</i> (L.)	French bean, Navy bean
Горох посівний	<i>Pisum sativum</i> (L.)	Field pea
В'язіль барвистий, Сокироносця різноманітна	<i>Securigera varia</i> (L.) Lassen [Formerly <i>Coronilla varia</i> L.]	Crown vetch
Стілосантес гвінейський, Стовпчицювіт гвіанський	<i>Stylosanthes guianensis</i> (Aublet) Sw.	Stylo
Стілосантес гачкуватий, Стовпчицювіт гачкуватий	<i>Stylosanthes hamata</i> (L.) Taubert	Caribbean stylo
Стілосантес низький, Стовпчицювіт низький	<i>Stylosanthes humilis</i> H.B.K.	Townsville stylo
Стілосантес шорсткий, Стовпчицювіт шорсткий	<i>Stylosanthes scabra</i> J. Vogel	Shrubby stylo
Коношина олександрійська	<i>Trifolium alexandrinum</i> (L.)	Berseem clover
Коношина Баланси	<i>Trifolium balansae</i> Boiss	Balansa clover
Коношина східна, Коношина волохатохвоста	<i>Trifolium dasyurum</i>	Eastern star clover
Коношина залозиста	<i>Trifolium glanduliferum</i> (Boiss.)	Gland clover, Glandular clover
Коношина гібридна	<i>Trifolium hybridum</i> (L.)	Alsike clover
Коношина багряна (інкарнатна), К. м'ясо-червона	<i>Trifolium incarnatum</i> (L.)	Crimson clover
Коношина лучна (червона),	<i>Trifolium pratense</i> (L.)	Red clover
Коношина біла (повзуча)	<i>Trifolium repens</i> (L.)	White clover
Коношина перевернута (персидська), К. перевернута обернена	<i>Trifolium resupinatum</i> (L.)	Persian clover
Коношина напівволохата кенська, К. напівволосиста	<i>Trifolium semipilosum</i> Fresn.	Kenya clover
Коношина пухирчаста	<i>Trifolium vesiculosum</i> Savi	Arrowleaf clover
Гульба сінна, Пажитник грецький	<i>Trigonella foenum-graecum</i> (L.)	Fenugreek
Горошок бенгальський, Вика бенгальська	<i>Vicia benghalensis</i> L.	Purple vetch
Боби кінські, Вика бобова	<i>Vicia faba</i> (L.)	Field bean
Горошок паннонський, Вика паннонська	<i>Vicia pannonica</i> Crant.	Hungarian vetch
Горошок посівний (вика)	<i>Vicia sativa</i> (L.)	Common vetch, Tare
Горошок волохатий, Вика волохата	<i>Vicia villosa</i> Roth	Hairy vetch incl. Woolly-pod vetch
Квасоля кутааста (адзукі), Вігна кутааста	<i>Vigna angularis</i> (Willd.) Ohwi & H. Ohashi [Formerly <i>Phaseolus angularis</i> (Willd.) W. Wight]	Adzuki bean
Квасоля мунга, Урд, Маї, Вігна короткошеретиста	<i>Vigna mungo</i> (L.) Hepper [Formerly <i>Phaseolus mungo</i> L.]	Black gram/Urd
Вігна спаржева	<i>Vigna unguiculata</i> (L.) Walp.	Cow pea

Додаток 2
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю та
лабораторного сортового контролю

Насіннєва схема ОЕСР: хрестоцвітні та інші олійні і прядивні види

Українська назва	Латинська назва	Англійська назва
Хрестоцвітні Brassicaceae		
Гірчиця сарептська	<i>Brassica juncea</i> L. Czernj. et Cosson	Brown mustard
Бруква	<i>Brassica napus</i> (L.) var. <i>Napobrassica</i> (L.) Rehb	Swede
Ріпак (включаючи ярий і озимий типи розвитку)	<i>Brassica napus</i> (L.) var. <i>oleifera</i> Delile [Incl. former <i>Brassica Napus</i> (var. <i>oleifera</i> Subvar. <i>annua</i>) L. & <i>Brassica napus</i> (var. <i>oleifera</i> Subvar. <i>biennis</i>)]	Swede rape incl. Hungry gap kale
Гірчиця чорна	<i>Brassica nigra</i> (L.) Koch	Black mustard
Капуста листовка (декоративна)	<i>Brassica oleracea</i> (L.) var. <i>acephala</i> DC	Fodder kale
Бруква, ріпа, турнепс (включаючи капусту польову, капусту китайську, капусту пекинську)	<i>Brassica rapa</i> (L.) [incl. <i>Brassica campestris</i> (L.), <i>Brassica chinensis</i> and <i>Brassica pekinensis</i>]	Turnip incl. Summer turnip rape & Winter turnip rape
Рижий посівний	<i>Camelina sativa</i> (L.) Crantz	Gold-of-pleasure
Редька олійна	<i>Raphanus sativus</i> var. <i>oleiformis</i> Pers	Fodder radish
Гірчиця біла	<i>Sinapis alba</i> (L.)	White mustard
Інші види Autres species		
Арахіс підземний	<i>Arachis hypogaea</i> (L.)	Groundnut, Peanut
Конопля посівна	<i>Cannabis sativa</i> (L.)	Hemp
Сафлор красильний	<i>Carthamus tinctorius</i> (L.)	Safflower
Кмин звичайний	<i>Carum carvi</i> (L.)	Caraway
Цикорій звичайний (ц. головчастий, ц. кореневий (промисловий), ц. листовий)	<i>Cichorium intybus</i> (L.)	Chicory
Бавовник барбадоський	<i>Gossypium barbadense</i> (L.)	Cotton, Sea island cotton
Бавовник звичайний	<i>Gossypium hirsutum</i> (L.)	Cotton
Бавовник звичайний х барбадоський	<i>Gossypium hirsutum</i> X <i>G. Barbadense</i>	Hybrid cotton
Соняшник однорічний	<i>Helianthus annuus</i> (L.)	Sunflower
Льон звичайний, довгунець	<i>Linum usitatissimum</i> (L.)	Flax, Linseed
Тютюн справжній	<i>Nicotiana tabacum</i> L.	Tobacco
Мак спотворений	<i>Papaver somniferum</i> (L.)	Poppy
Фацелія пажитколиста	<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth	California bluebell
Подорожник ланцетолістий	<i>Plantago lanceolata</i> (L.)	Ribwort plantain

Додаток 3
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю та
лабораторного сортового контролю

Насіннєва схема ОЕСР зернові види

Українська назва	Латинська назва	Англійська назва
Види вівса: Овес посівний, включно з вівсом візантійським	<i>Avena</i> spp. <i>Avena sativa</i> L. (includes <i>A. byzantine</i>)	Oats, Red oat
Овес голозерний	<i>Avena nuda</i> L.	Small naked oat, Hulless oat
Овес щетинистий	<i>Avena strigosa</i> Schreb.	Black oat, Brostle oat
Елевсіна (дагуса)	<i>Eleusine coracana</i> (L.) Gaertn	Finger millet
Гречка їстівна	<i>Fagopyrum esculentum</i> Moench	Buckwheat
Ячмінь звичайний	<i>Hordeum vulgare</i> (L.)	Barley
Рис посівний	<i>Oryza sativa</i> (L.)	Rice
Канаркова трава справжня	<i>Phalaris canariensis</i> (L.)	Canary grass
Жито посівне	<i>Secale cereale</i> (L.)	Rye
Пшениця м'яка	<i>Triticum aestivum</i> (L.) emend. Fiori et Paol	Wheat
Пшениця тверда	<i>Triticum turgidum</i> L. subsp. <i>durum</i> (Desf.) Husn.	Durum wheat
Пшениця спельта	<i>Triticum spelta</i> (L.)	Spelt wheat
Тритикале	x <i>Triticosecale</i> Wittm.	Triticale

Додаток 4
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю та
лабораторного сортового контролю

Насіннєва схема ОЕСР: буряк кормовий і цукровий

Українська назва	Латинська назва	Англійська назва
Буряк кормовий	<i>Beta vulgaris</i> (L.)	Fodder
Буряк цукровий	<i>Beta vulgaris</i> L. ssp. <i>vulgaris</i> var. <i>altissima</i> Doell	Sugar beet

Додаток 5
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю та
лабораторного сортового контролю

Насіннєва схема ОЕСР: коношинна підземна та схожі з нею види

Українська назва	Латинська назва	Англійська назва
Бісерула мала, Люцерна мала, Зубчатка сокироподібна	<i>Bisserula pelecimus</i> L.	Bisserula
Центрозема польова, Метеликовий горох пасовищний	<i>Centrosema pascuorum</i> C. Mart ex Benth	Centurion
Люцерна узбережна	<i>Medicago littoralis</i> Rohde ex Loisel	Shore medic, Harbinger's medic
Люцерна круглоплода, Л. колюча, Л мурексоподібна	<i>Medicago murex</i> Willd. [M. <i>Sphaerocarpos</i> Bertol.]	Sphere medic, Sphere medick
Люцерна мінлива	<i>Medicago polymorpha</i> (L.)	Burr medic
Люцерна зморшкувата	<i>Medicago rugosa</i> Desr	Gama medic
Люцерна шитковидна (шиткоподібна)	<i>Medicago scutellata</i> (L.) Miller	Snail medic
Люцерна італійська Л. відточена	<i>Medicago tornata</i> (L.) Mill.	Disc medic
Люцерна трібулосовидна, Л. усічена (якорцевидна)	<i>Medicago truncatula</i> Gaertn.	Barrel medic, Strong-spined medic
Серадела стиснута	<i>Ornithopus compressus</i> L.	Yellow serradella, Yellow bird's foot
Гібрид Серадели посівної з Сераделюю стиснутою	<i>Ornithopus sativus</i> Brot X <i>o. Compressus</i> (L.) Broth & Linnaeus	Hybrid serradella
Коношинна середземноморська широколиста К. пінніста	<i>Trifolium spumosum</i>	Bladder clover, Bladderpod clover, Mediterranean clover
Коношинна підземна	<i>Trifolium subterraneum</i> (L.)	Subterranean clover

Додаток 6
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю та
лабораторного сортового контролю

Насіннєва схема ОЕСР: кукурудза

Українська назва	Латинська назва	Англійська назва
Кукурудза звичайна	<i>Zea mays</i> (L.)	Maize

Додаток 7
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю та
лабораторного сортового контролю

Насіннєва схема ОЕСР: сорго

Українська назва	Латинська назва	Англійська назва
Сорго звичайне (двокольорове)	<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench	Alum sorghum, Columbus grass
Сорго-суданкові гібриди Гібрид Сорго двокольорового із Сорго суданським	<i>Sorghum bicolor</i> X <i>S. sudanense</i>	Hybrid sorghum
Міжвидовий гібрид сорго	<i>Sorghum</i> ssp. hybrid	Sorghum hybrid
Сорго суданське	<i>Sorghum sudanense</i> Stapf	Sudan grass
Сорго багаторічне (трава Колумба), Сорго поживне	<i>Sorghum</i> x <i>Alum</i> Parodi	Alum sorghum, Columbus grass

Додаток 8
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю та
лабораторного сортового контролю

Насіннєва схема ОЕСР: овочеві види

Українська назва	Латинська назва	Англійська назва
Бобові види		Leguminous species
Кукурудза розлусна, кукурудза цукрова	<i>Zea mays</i> (L.) ssp. <i>everta</i> Sturt. <i>Zea mays</i> (L.) ssp. <i>saccharata</i> Sturt.	Sweet corn and popcorn
Цибуля городня	<i>Allium cepa</i> (L.)	Onion
Кервель	<i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm.	Chervil
Холодок лікарський (спаржа)	<i>Asparagus officinalis</i> (L.)	Asparagus
Мангольд (буряк листковий)	<i>Beta vulgaris</i> (L.) var. <i>cicla</i> (L.) Ulrich	Spinach beet
Буряк столовий	<i>Beta vulgaris</i> (L.) var. <i>rubra</i> (L.)	Red beet
Ріпа	<i>Brassica rapa</i> (L.) var. <i>rapa</i> (L.) Thell	Turnip
Кавун звичайний	<i>Citrullus lanatus</i> (Thumb) Mansf.	Watermelon
Гарбуз великоплідний	<i>Cucurbita maxima</i> Duchesne	Pumpkin
Морква	<i>Daucus carota</i> (L.) ss. <i>Sativus</i> (Hoffm.) Hayek	Carrot
Крес-салат	<i>Lepidium sativum</i> (L.)	Common Cress
Редька посівна (редиска), Редька чорна, Редька китайська (Лобо), Дайкон	<i>Raphanus sativus</i> (L.)	Radish
Скорцонера іспанська (козелень іспанський)	<i>Scorzonera hispanica</i> (L.)	Scorzonera or Black Salsify
Шпинат городній	<i>Spinacia oleracea</i> (L.)	Spinach
Мласкавець колосковий (овочевий)	<i>Valerianella locusta</i> (L.) Laterrade	Corn Salad
Всі інші види овочевих		All other kinds of vegetables

Додаток 9
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю та
лабораторного сортового контролю

Розміщення ділянок контрольної і стандартної проб

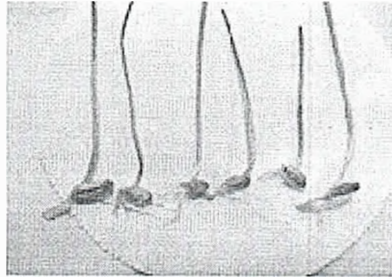
X	X	X	X		X	X
X	X	X	X		X	X
X	X	X	X		X	X
X	X	X	X		X	X
X	X	X	X		X	X

St 1 2 3 n St

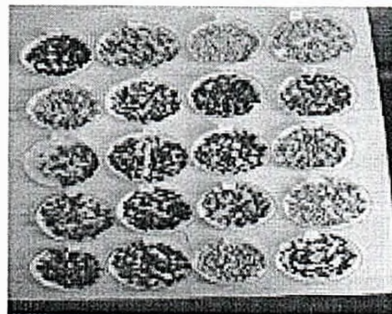
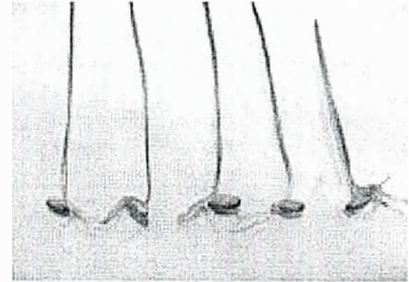
st – ділянка стандартної проби ; 1... n – ділянки контрольних проб

Додаток 10
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю та
лабораторного сортового контролю

Діагностика наявності або відсутності антоціанової пігментації в колеоптилі
жита посівного (*Secale cereale* L.) (а) та забарвлення зернівки у фенолі (б)

(a)

(б)

Додаток ІІ
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю та
лабораторного сортового контролю

КАРТКА
ділянкового (грунтового) сортового контролю

Пункт дослідження _____

Ботанічний таксон _____

(українською)

(латинською)

Сорт _____

Заявка № _____

Дата збилю _____

Код проби _____

Ділянка № _____

№ ознак	Ознаки	Офіційний опис			Відповідність контрольної проби		
		ступені прояву ознак	коди прояву, бал	дата обліку	стандартній пробі (+, -)	невідповідність	
						коди прояву, бал	кількість нетипових рослин, шт

Коментарі: _____

_____ (посада відповідального виконавця)

_____ (підпис)

_____ прізвище, ім'я, по батькові (за наявності)

_____ (керівник пункту дослідження)

_____ (підпис)

_____ прізвище, ім'я, по батькові (за наявності)

МП

Додаток 12
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю та
лабораторного сортового контролю

КАРТКА
лабораторного сортового контролю біохімічними і молекулярними методами

Дата проведення досліджень: _____
Метод дослідження: _____
Нормативний документ на метод дослідження: _____
Ботанічний таксон: _____
Назва сорту: _____
Суб'єкт насадництва: _____
Номер проби (партії насіння) _____

№ з/п	Назва маркера	Кількість нетипових спектрів/алелів	Кількість спектрів/алелів, які відповідають стандартній пробі

Коментарі: _____

_____ (посада відповідального виконавця)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові (за наявності))

Додаток 13
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю та
лабораторного сортового контролю

Кількість нетипових рослин для вибірки

PS = 10%	
AP ≥90%	
1-1	0
2-5	1
6-11	2
12-18	3
19-25	4
26-32	5
33-40	6
41-47	7
48-55	8
56-63	9
64-71	10
72-79	11
80-88	12
89-96	13
97-104	14
105-113	15
114-121	16
122-130	17
131-138	18
139-147	19
148-156	20
157-164	21
165-173	22
174-182	23
183-191	24
192-199	25
200-200	26
PS = 5%	
AP ≥90%	
1-2	0
3-10	1
11-22	2
23-35	3
36-49	4
50-63	5
64-78	6
79-94	7
95-109	8
110-125	9
126-141	10
142-158	11
159-174	12
175-191	13
192-207	14
208-224	15
225-241	16
242-258	17
259-275	18
276-292	19
293-310	20

311-327	21
328-344	22
345-362	23
363-379	24
380-397	25
398-414	26
415-432	27
433-449	28
450-467	29
468-485	30
486-503	31
504-520	32
521-538	33
539-556	34
557-574	35
575-592	36
593-610	37
611-628	38
629-646	39
647-664	40
665-682	41
683-700	42
701-718	43
719-736	44
737-754	45
755-772	46
773-791	47
792-809	48
810-827	49
828-845	50
846-864	51
865-882	52
883-900	53
901-918	54
919-937	55
938-955	56
956-973	57
974-992	58
993-1010	59
PS = 3%	
AP ≥90%	
1-5	0
6-26	1
27-55	2
56-87	3
88-122	4
123-158	5
159-195	6
196-233	7
234-272	8
273-312	9
313-352	10

353-393	11
394-433	12
434-475	13
476-516	14
517-558	15
559-600	16
601-643	17
644-685	18
686-728	19
729-771	20
772-814	21
815-857	22
858-901	23
902-944	24
945-988	25
989-1032	26
1033-1076	27
1077-1120	28
1121-1164	29
1165-1208	30
1209-1252	31
1253-1297	32
1298-1341	33
1342-1386	34
1387-1431	35
1432-1475	36
1476-1520	37
1521-1565	38
1566-1610	39
1611-1655	40
1656-1700	41
1701-1745	42
1746-1790	43
1791-1835	44
1836-1881	45
1882-1926	46
1927-1971	47
1972-2000	48
PS = 2%	
AP ≥90%	
1-5	0
6-26	1
27-55	2
56-87	3
88-122	4
123-158	5
159-195	6
196-233	7
234-272	8
273-312	9
313-352	10
353-393	11

394-433	12
434-475	13
476-516	14
517-558	15
559-600	16
601-643	17
644-685	18
686-728	19
729-771	20
772-814	21
815-857	22
858-901	23
902-944	24
945-988	25
989-1032	26
1033-1076	27
1077-1120	28
1121-1164	29
1165-1208	30
1209-1252	31
1253-1297	32
1298-1341	33
1342-1386	34
1387-1431	35
1432-1475	36
1476-1520	37
1521-1565	38
1566-1610	39
1611-1655	40
1656-1700	41
1701-1745	42
1746-1790	43
1791-1835	44
1836-1881	45
1882-1926	46
1927-1971	47
1972-2000	48
PS = 1%	
AP ≥90%	
1-10	0
11-53	1
54-110	2
111-175	3
176-244	4
245-316	5
317-390	6
391-466	7
467-544	8
545-623	9
624-703	10
704-784	11
785-866	12

867-948	13
949-1031	14
1032-1115	15
1116-1199	16
1200-1284	17
1285-1369	18
1370-1454	19
1455-1540	20
1541-1626	21
1627-1713	22
1714-1799	23
1800-1887	24
1888-1974	25
1975-2061	26
2062-2149	27
2150-2237	28
2238-2325	29
2326-2414	30
2415-2502	31
2503-2591	32
2592-2680	33
2681-2769	34
2770-2858	35
2859-2948	36
2949-3000	37
PS = 0.5%	
AP ≥ 90%	
1-21	0
22-106	1
107-220	2
221-349	3
350-487	4
488-631	5
632-780	6
781-932	7
933-1087	8
1088-1245	9
1246-1405	10
1406-1567	11
1568-1730	12
1731-1895	13
1896-2061	14
2062-2228	15
2229-2397	16
2398-2566	17
2567-2736	18
2737-2907	19
2908-3000	20
φPS = 0.1%	
AP ≥ 90%	
1-105	0
106-532	1
533-1102	2
1103-1745	3
1746-2433	4
2434-3000	5
PS = 10%	
AP ≥ 95%	
1-3	1

4-8	2
9-14	3
15-20	4
21-27	5
28-34	6
35-41	7
42-48	8
49-56	9
57-63	10
64-71	11
72-79	12
80-86	13
87-94	14
95-102	13
103-110	16
111-119	17
120-127	18
128-135	19
136-143	20
144-152	21
153-160	22
161-168	23
169-177	24
178-185	25
186-194	26
195-200	27
PS = 5%	
AP ≥ 95%	
1-1	0
2-7	1
8-16	2
17-28	3
29-40	4
41-53	5
54-67	6
68-81	7
82-95	8
96-110	9
111-125	10
126-140	11
141-155	12
156-171	13
172-187	14
188-203	15
204-219	16
220-235	17
236-251	18
252-268	19
269-284	20
285-300	21
301-317	22
318-334	23
335-351	24
352-367	25
368-384	26
385-401	27
402-418	28
419-435	29
436-452	30

453-469	31
470-487	32
488-504	33
505-521	34
522-538	35
539-556	36
557-573	37
574-590	38
591-608	39
609-625	40
626-643	41
644-660	42
661-678	43
679-696	44
697-713	45
714-731	46
732-748	47
749-766	48
767-784	49
785-802	50
803-819	51
820-837	52
838-855	53
856-873	54
874-891	55
892-909	56
910-926	57
927-944	58
945-962	59
963-980	60
981-998	61
PS = 3%	
AP ≥ 95%	
1-1	0
2-12	1
13-27	2
28-46	3
47-66	4
67-88	5
89-110	6
111-134	7
135-158	8
159-182	9
183-207	10
208-232	11
233-258	12
259-284	13
285-310	14
311-337	15
338-363	16
364-390	17
391-417	18
418-444	19
445-472	20
473-499	21
500-527	22
528-554	23
555-582	24
583-610	25

611-638	26
639-666	27
667-695	28
696-723	29
724-751	30
752-780	31
781-809	32
810-837	33
838-866	34
867-895	35
896-924	36
925-952	37
953-981	38
982-1010	39
1011-1040	40
1041-1069	41
1070-1098	42
1099-1127	43
1128-1156	44
1157-1186	45
1187-1215	46
1216-1244	47
1245-1274	48
1275-1303	49
1304-1333	50
1334-1362	51
1363-1392	52
1393-1422	53
1423-1451	54
1452-1481	55
1482-1511	56
1512-1541	57
1542-1570	58
1571-1600	59
1601-1630	60
1631-1660	61
1661-1690	62
1691-1720	63
1721-1750	64
1751-1780	65
1781-1810	66
1811-1840	67
1841-1870	68
1871-1900	69
1901-1930	70
1931-1960	71
1961-1990	72
1991-2000	73
PS = 2%	
AP ≥ 95%	
1-2	0
3-18	1
19-41	2
42-69	3
70-99	4
100-131	5
132-165	6
166-200	7
201-236	8

237-273	9
274-310	10
311-348	11
349-386	12
387-425	13
426-464	14
465-504	15
505-544	16
545-584	17
585-624	18
625-665	19
666-706	20
707-747	21
748-789	22
790-830	23
831-872	24
873-914	25
915-956	26
957-998	27
999-1040	28
1041-1083	29
1084-1126	30
1127-1168	31
1169-1211	32
1212-1254	33
1255-1297	34
1298-1340	35
1341-1383	36
1384-1427	37
1428-1470	38
1471-1514	39
1515-1557	40
1558-1601	41
1602-1645	42
1646-1689	43
1690-1732	44
1733-1776	45
1777-1820	46
1821-1864	47
1865-1909	48
1910-1953	49
1954-1997	50
1998-2000	51
PS = 1%	
AP ≥ 95%	
1-5	0
6-35	1
36-82	2
83-137	3
138-198	4
199-262	5
263-329	6
330-399	7
400-471	8
472-544	9
545-618	10
619-694	11
695-771	12
772-848	13

849-927	14
928-1006	15
1007-1085	16
1086-1166	17
1167-1246	18
1247-1328	19
1329-1410	20
1411-1492	21
1493-1575	22
1576-1658	23
1659-1741	24
1742-1825	25
1826-1909	26
1910-1993	27
1994-2078	28
2079-2163	29
2164-2248	30
2249-2333	31
2334-2419	32
2420-2505	33
2506-2591	34
2592-2677	35
2678-2763	36
2764-2850	37
2851-2937	38
2938-3000	39
PS = 0.5%	
AP ≥ 95%	
1-10	0
11-71	1
72-164	2
165-274	3
275-395	4
396-523	5
524-658	6
659-797	7
798-940	8
941-1086	9
1087-1235	10
1236-1386	11
1387-1540	12
1541-1695	13
1696-1851	14
1852-2009	15
2010-2169	16
2170-2329	17
2330-2491	18
2492-2653	19
2654-2817	20
2818-2981	21
2982-3000	22
PS = 0.1%	
AP ≥ 95%	
1-51	0
52-355	1
356-818	2
819-1367	3
1368-1971	4
1972-2614	5

2615-3000	6
PS = 10%	
AP ≥ 99%	
1-2	1
3-5	2
6-9	3
10-14	4
15-19	5
20-25	6
26-31	7
32-37	8
38-43	9
44-50	10
51-57	11
58-64	12
65-71	13
72-78	14
79-85	15
86-92	16
93-99	17
100-107	18
108-114	19
115-122	20
123-130	21
131-137	22
138-145	23
146-153	24
154-161	25
162-168	26
169-176	27
177-184	28
185-192	29
193-200	30
PS = 5%	
AP ≥ 99%	
1-3	1
4-9	2
10-17	3
18-26	4
27-37	5
38-48	6
49-60	7
61-72	8
73-85	9
86-98	10
99-111	11
112-124	12
125-138	13
139-152	14
153-167	15
168-181	16
182-196	17
197-210	18
211-225	19
226-240	20
241-255	21
256-270	22
271-286	23
287-301	24
302-317	25
318-332	26
333-348	27
349-364	28
365-380	29
381-395	30
396-411	31
412-427	32
428-444	33

445-460	34
461-476	35
477-492	36
493-508	37
509-525	38
526-541	39
542-558	40
559-574	41
575-591	42
592-607	43
608-624	44
625-640	45
641-657	46
658-674	47
675-690	48
691-707	49
708-724	50
725-741	51
742-758	52
759-775	53
776-792	54
793-809	55
810-826	56
827-843	57
844-860	58
861-877	59
878-894	60
895-911	61
912-928	62
929-945	63
946-962	64
963-979	65
980-997	66
998-1014	67
1015-1031	68
1032-1048	69
1049-1066	70
1067-1083	71
1084-1100	72
1101-1118	73
1119-1135	74
1136-1153	75
1154-1170	76
1171-1187	77
1188-1205	78
1206-1222	79
1223-1240	80
1241-1257	81
1258-1275	82
1276-1292	83
1293-1310	84
1311-1327	85
1328-1345	86
1346-1362	87
1363-1380	88
1381-1398	89
1399-1415	90
1416-1433	91
1434-1451	92
1452-1468	93
1469-1486	94
1487-1504	95
1505-1521	96
1522-1539	97
1540-1557	98
1558-1574	99
1575-1592	100
1593-1610	101

1611-1628	102
1629-1645	103
1646-1663	104
1664-1681	105
1682-1699	106
1700-1717	107
1718-1734	108
1735-1752	109
1753-1770	110
1771-1788	111
1789-1806	112
PS = 3%	
AP ≥ 99%	
1-5	1
6-15	2
16-28	3
29-44	4
45-61	5
62-79	6
80-98	7
99-119	8
120-140	9
141-161	10
162-183	11
184-206	12
207-229	13
230-252	14
253-276	15
277-300	16
301-324	17
325-348	18
349-373	19
374-398	20
399-426	21
424-448	22
449-474	23
475-499	24
500-525	25
526-551	27
552-577	27
578-603	28
604-629	29
630-656	30
657-682	31
683-709	32
710-736	33
737-763	34
764-789	35
790-816	36
817-844	37
845-871	38
872-898	39
899-925	40
926-935	41
934-980	42
981-1008	43

1009-1035	44
1036-1063	45
1064-1091	46
1092-1119	47
1120-1146	48
1147-1174	49
1175-1202	50
1203-1230	51
1231-1258	52
1259-1286	53
1287-1315	54
1316-1343	55
1344-1371	56
1372-1399	57
1400-1428	58
1429-1456	59
1457-1484	60
1485-1513	61
PS = 2%	
AP ≥ 99%	
1-7	1
8-22	2
23-42	3
43-65	4
66-90	5
91-118	6
119-147	7
148-177	8
178-208	9
209-241	10
242-274	11
275-307	12
308-342	13
343-377	14
378-412	15
413-448	16
449-484	17
485-521	18
522-558	19
559-595	20
596-632	21
633-670	22
671-708	23
709-747	24
748-785	25
786-824	26
825-863	27
864-902	28
903-942	29
943-981	30
982-1021	31
1022-1061	32
1062-1101	33
1102-1141	34
1142-1182	35
1183-1222	36

1223-1263	37
1264-1303	38
1304-1344	39
1345-1385	40
1386-1426	41
1427-1467	42
1468-1509	43
1510-1550	44
1551-1591	45
1592-1633	46
1634-1675	47
1676-1716	48
1717-1758	49
1759-1800	50
1801-1842	51
1843-1884	52
1885-1926	53
1927-1968	54
1969-2000	55
PS = 1%	
AP ≥ 99%	
1-1	0
2-15	1
16-44	2
45-83	3
84-129	4
130-180	5
181-234	6
235-292	7
293-353	8
354-415	9
416-479	10
480-545	11
546-612	12
613-681	13
682-750	14
751-821	15
822-893	16
894-965	17
966-1038	18
1039-1112	19
1113-1186	20
1187-1261	21
1262-1337	22
1338-1413	23
1414-1489	24
1490-1566	25
1567-1644	26
1645-1722	27
1723-1800	28
1801-1879	29
1880-1958	30
1959-2037	31
2038-2117	32
2118-2197	33
2198-2277	34

2278-2358	35
2359-2439	36
2440-2520	37
2521-2601	38
2602-2683	39
2684-2764	40
2765-2846	41
2847-2929	42
2930-3000	43
PS = 0.5%	
AP ≥ 99%	
1-2	0
3-30	1
31-87	2
88-165	3
166-257	4
258-358	5
359-467	6
468-583	7
584-703	8
704-828	9
829-956	10
957-1088	11
1089-1222	12
1223-1359	13
1360-1498	14
1499-1639	15
1640-1782	16
1783-1926	17
1927-2072	18
2073-2220	19
2221-2369	20
2370-2519	21
2520-2670	22
2671-2822	23
2823-2975	24
2976-3000	25
PS = 0.1%	
AP ≥ 99%	
1-10	0
11-148	1
149-436	2
437-824	3
825-1280	4
1281-1786	5
1787-2332	6
2333-2908	7
2909-3000	8

Додаток 14
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю та
лабораторного сортового контролю

Допустимі значення нетипових рослин для різних розмірів проб і стандартів сортової чистоти ($\alpha < 0.05$)

Розмір вибірки (рослин), шт.	Гранично допустимі значення (рослин), шт.				
	Для стандарту сортової чистоти, %				
	99,9	99,7	99,5	99,0	98,0
200	-	-	4	6	9
300	-	-	5	7	11
400	-	4	6	9	14
1000	4	7	10	16	29
1400	5	9	13	21	38
2000	6	11	16	29	52
4000	9	19	28	52	96

Примітка: Символ «-» означає, що розмір вибірки замалий для проведення достовірної оцінки контрольної проби.

Додаток 15
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю та
лабораторного сортового контролю

Допустимі значення нетипових рослин для підрахунку кількості колосів для різних розмірів проб і
стандартів сортової чистоти ($\alpha < 0,05$)

Розмір вибірки (колосів), шт.	Гранично допустимі значення (рослин), шт.				
	Для стандарту сортової чистоти, %				
	99,9	99,7	99,5	99,0	98,0
200	–	–	5	7	11
300	–	–	6	9	14
400	–	5	7	11	17
1000	5	9	12	20	34
1400	6	11	16	26	44
2000	7	14	20	34	59
4000	11	23	34	59	106
8000	17	39	59	106	197

Примітка: Символ «–» означає, що розмір вибірки замалий для проведення достовірної оцінки контрольної проби.

Додаток 16
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю та
лабораторного сортового контролю

Допустимі значення кількості нетипових рослин на контрольній ділянці кормових видів трав для різних
розмірів проб і стандартів сортової чистоти ($\alpha < 0,05$)

Площа вибірки (м ²)	Стандарт сортової чистоти					
	1 /50м ²	1 /30м ²	1 /20м ²	1 /10м ²	4 /10м ²	6 /10м ²
5	2	2	2	3	6	7
10	2	2	3	4	9	11
15	2	3	3	5	11	15
20	3	3	4	6	14	19
25	3	4	4	6	16	23
30	3	4	5	7	19	26
35	3	4	5	8	21	30
40	3	4	6	9	24	33
45	4	5	6	9	26	37
50	4	5	6	10	29	40

Додаток 17
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю та
лабораторного сортового контролю

Застосування фактичного стандарту сортової чистоти 97,0%, простий гібрид

Розмір вибірки (кількість рослин), шт.	Прийняті	Неприйняті
100	3	4
67-99	2	3
33-66	1	2
<33	0	1

Додаток 18
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю та
лабораторного сортового контролю

Застосування фактичного стандарту сортової чистоти 95,0%.
трилінійний гібрид, простий модифікований гібрид та інші типи гібридів

Розмір вибірки (кількість рослин), шт.	Прийнятні	Неприйнятні
100	5	6
80-99	4	5
60-79	3	4
40-59	2	3
20-39	1	2
<20	0	1

Додаток 19
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю та
лабораторного сортового контролю

Застосування фактичних стандартів сортової чистоти 99,9 %, 99,5 % та 99,0 %

Розмір вибірки / кількість рослин, шт.	Сортова чистота / застосування фактичного стандарту					
	БН гібридів		БН перехреснозапилюваних видів		СН перехреснозапилюваних видів	
	99,9 %		99,5 %		99,0 %	
	+	-	+	-*	+	-
<1000	0		-	-	-	-
200	0	1	1	2	2	3
100	0	1	0	1	1	2
75	0		0	1	0	1
50	0	1	0	1	0	1

* – не оцінюється такий розмір вибірки.

Додаток 20
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю та
лабораторного сортового контролю

Допустимі значення нетипових рослин для різних розмірів вибірки стандартів
сортової чистоти 99,9%, 99,5% та 99,0% ($\alpha < 0,05$)

Розмір вибірки/ кількість рослин	Сортова чистота		
	БН гібридів	БН перехреснозапилюваних видів	СН перехреснозапилюваних видів
	99,9 %	99,5 %	99,0 %
100	-	3	4
200	-	4	6
300	-	5	7
400	-	6	8
500	3	7	10
600	3	7	11
700	3	8	13
800	3	9	14
900	4	9	15
1000	4	10	16
1100	4	11	18
1200	4	11	19
1300	4	12	20
1400	5	13	21
1500	5	13	23
1600	5	14	24
1700	5	15	25
1800	5	15	26
1900	5	16	27
2000	6	16	29

Додаток 21
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю та
лабораторного сортового контролю

Допустимі значення негіпових рослин для різних розмірів вибірки стандартів сортової чистоти 97,0%.
простий гібрид ($\alpha < 0.05$)

Розмір вибірки/кількість рослин	Сортова чистота 97,0%
47-66	5
67-88	6
89-110	7
111-134	8
135-158	9
159-182	10
183-207	11
208-232	12
233-258	13

Додаток 22
до Методики проведення ділянкового
(грунтового) сортового контролю та
лабораторного сортового контролю

Допустимі значення нетипових рослин для різних розмірів вибірки стандартної сортової чистоти 95,0%. трілінійний
гібрид, простий модифікований гібрид та інші типи гібридів ($\alpha < 0,05$)

Розмір вибірки/ кількість рослин	Сортова чистота 95,0%
41-53	6
54-67	7
68-81	8
82-95	9
96-110	10
111-125	11